ރައްޔިތުންގެ މަޖިލިސް

ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާ ޔައުމިއްޔާ

މުޅި މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން

2 ނޮވެމްބަރު 2026

ބައްދަލުވުން ބޭއްވުނު ތަން: ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ ގ

ފެށުނު ގަޑި: 11:08

ނިމުނު ގަޑި: 11:22

ކުދި މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީގެ 5 ވަނަ ބައްދަލުވުން

2 ނޮވެންބަރު 2026 (ހޯމަ ދުވަސް)

(ރިޔާސަތުގައި އިންނެވީ: މަޖިލީހުގެ ރައީސް އަބްދުއްރަހީމް އަބްދުﷲ)

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! މިހާރު މި ފަށްޓަނީ ކުދި މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީ. މި ކޮމިޓީގެ ގާނޫނީ އަދަދަކީ 31 މެންބަރުން. އެއްވެސް ހިނދެއްގައި ކޮމިޓީގެ ގާނޫނީ އަދަދަށް އުނިކަމެއް އަތުވެއްޖެ ނަމަ އެ ހިސާބުން ކޮމިޓީގެ މަސައްކަތް ހުއްޓައިލުމަށް މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުގައި ބަޔާންކޮށްދީފައިވޭ. އެހެންކަމުން، އެ ކަމަށް ސަމާލުކަންދެއްވުމަށް ހުރިހާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ހަނދުމަފުޅުކޮށްއަރުވަމުން. މިއަދުގެ އެޖެންޑާގައި ދެ ބިލެއްގެ މަސައްކަތްކުރުމަށް މި ވަނީ ތާވަލުކުރެވިފައި. އެގޮތުން އެންމެ ފުރަތަމަ މި އޮތީ ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން ވިލުފުށި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙަސަން ވަޙީދު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ގާނޫނު ނަންބަރު 25/2019 (އާމްދަނީން ޓެކްސް ނެގުމުގެ ޤާނޫނު)އަށް އިސްލާޙުގެނައުމުގެ ބިލު. މި ބިލުގެ މަސައްކަތް ކުރިއަށްދާނެ ގޮތް ދަންނަވައިލާނަން. އެންމެ ފުރަތަމަ އޮންނާނީ ބިލާ ގުޅޭ ބަހުސްކުރެއްވުން. އެއަށް ފަހު ބިލަށް އިސްލާޙު ހުށަހެޅުއްވުމަށާއި ތާއީދުކުރެއްވުމަށް އަޅުގަނޑު ފުރުސަތުއަރުވާނަން. އަދި އެއްވެސް ބަހުސަކާ ނުލައި އިސްލާޙުތަކަށް ވޯޓަށް އަހައި، ބިލު ކޮމިޓީން ފާސްކުރުމާ މެދު ވޯޓަށް އެހުން އޮންނާނެ. ބިލަށް އެއްވެސް އިސްލާހެއް ނުވަތަ ހުށަހެޅުއްވުމަށް ބޭނުންފުޅުވާ ނަމަ، ބިލުގެ ބަހުސްގެ ވަގުތު ނިމުމުގެ ކުރިން އެ އިސްލާޙު ނުވަތަ އެ ހުށަހެޅުން ލިޔުމުން އަމީން ފޮނުވައިދެއްވުމަށް ވެސް ދަންނަވަން. ބިލުގެ ބަހުސްކުރެއްވުމަށް އެދިވަޑައިގެންނެވުމަށް ފުރުސަތު ހުޅުވައިލަން. ހިނގުރައިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ފަޒާލް.

ހިނގުރައިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ފަޒާލް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ރައީސް. އާދެ! ކުދި މަޖިލީހުގެ މި ކޮމިޓީއަށް މިއަދު މި އޮތީ ވިލުފުށި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ އާމްދަނީން ޓެކްސް ނެގުމުގެ ގާނޫނަށް އިސްލާޙުގެނައުމުގެ ބިލެވެ. އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަން އާމްދަނީން ޓެކްސް ނެގުމުގެ މި ގާނޫނުގައި މި ބިލު އިއްތިފާޤުން ކޮމިޓީއަށް ފާސްކުރައްވައި، އެ ކޮމިޓީގެ ފާސްކުރުމަށް މި ބިލުގައި ދިރާސާކޮށް ގޮތެއް ނިންމަވަން އެ ކޮމިޓީއަށް މި ބިލު ފޮނުވައިލުމަށް. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ. ބާރަށު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝުޖާއު.

ބާރަށު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝުޖާއު ވާހަކަދެއްކެވުން:

އިނގުރައިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު މި ބިލަށް ހުށަހެޅުއްވި ހުށަހެޅުއްވުމަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރާ ވާހަކަ ދަންނަވަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. އާދެ! އިތުރު އެއްވެސް ބޭފުޅަކު ބަހުސްގައި ބައިވެރިވެވަޑައިގަންނަވާކަށް އެދިވަޑައިގެންފައެއް ނެތް. އެހެންވީމާ، މި ބިލަށް މި އޮތީ ހުށަހެޅުއްވުމެއް ލިބިފައި. ދެން އެހެންވީމާ، މިއަދުގެ ވޯޓު ގަޑީގައި ވޯޓަށް އެހުން އޮންނާނެ ވާހަކަ ދަންނަވަމުން، އަޅުގަނޑު މި ދަނީ 2 ވަނަ ބިލުގެ މަސައްކަތަށް. ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން ކޮޅަމާފުށި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ 10/2011 (މުދަލާއި ޚިދުމަތުގެ އަގުން ޓެކްސް ނެގުމުގެ ޤާނޫނު)އަށް އިސްލާޙުގެނައުމުގެ ބިލު. މި ބިލުގެ މަސައްކަތްތަކުގައި ވެސް އެންމެ ފުރަތަމަ އޮންނާނީ ބިލާ ގުޅޭ ބަހުސްކުރެއްވުން. އެއަށް ފަހު ބިލަށް އިސްލާޙު ހުށަހެޅުއްވުމަށް ތާއީދުކުރެއްވުމަށާއި އަޅުގަނޑު ފުރުސަތުއަރުވާނަން. އަދި އެއްވެސް ބަހުސަކާ ނުލައި އިސްލާޙުތަކަށް ވޯޓަށް އަހައި ބިލު ކޮމިޓީން ފާސްކުރެއްވުމާ މެދު ވޯޓަށް އެހުން އޮންނާނެ. ބިލަށް އެއްވެސް އިސްލާހެއް ނުވަތަ ހުށަހެޅުއްވުން ބޭނުންފުޅުވާ ނަމަ، ބިލުގެ ބަހުސްގެ ވަގުތު ނިމުމުގެ ކުރިން އެ އިސްލާޙު ނުވަތަ ހުށަހެޅުއްވުން ލިޔުމުން އަރިހުން [illegible] ފޮނުއްވައިދެއްވުން ދަންނަވަން. ބިލަށް ބަހުސްކުރުމަށް އެދިވަޑައިގަންނަވާ ފުރުސަތު ހުޅުވާލައިފިން. އިނގުރައިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ފަލާޙް.

އިނގުރައިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ފަލާޙް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ ޗެއަރމަން. އާދެ! ޤާނޫނު ނަންބަރު 10/2011 (މުދަލާއި ޚިދުމަތުގެ އަގުން ޓެކްސް ނެގުމުގެ ޤާނޫނު)އަށް ކޮޅަމާފުށި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ބިލު، މި ބިލު ދިރާސާކުރުމަށް އިޤްތިޞާދީ ކޮމިޓީއަށް ފޮނުވައިލުމަށް އަޅުގަނޑު ހުށަހަޅަން. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ބާރަށު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝުޖާއު.

ބާރަށު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝުޖާއު ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ މުޤައްރިރު. އިނގުރައިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ހުށަހެޅުއްވި ހުށަހެޅުމަށް އަޅުގަނޑު ތާއީދުކުރާ ވާހަކަ ދަންނަވަން. ޝުކުރިއްޔާ.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު. ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ނާޒިލް.

ހިތަދޫ ދެކުނު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ނާޒިލް ވާހަކަދެއްކެވުން:

ޝުކުރިއްޔާ އިއްޒަތްތެރި ރައީސް. ރައީސް؛ މި ގޮތަށް މި ބިލުތައް އިޤްތިޞާދީ ކޮމިޓީއަށް ފޮނުވާލުމައި ކޮމިޓީގެ ރިޕޯޓު އަންނާނީ މުޅި މަޖިލީސް ކޮމިޓީއަށް އަންނާނީތޯ؟ ކިހިނެއްތޯ އެ ކަން ކުރިއަށްދާނީ؟ އެ ސާފުކޮށްދެއްވާނަންތޯ؟

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

އާދެ! މިހާރު މުޅި މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީން މި ފޮނުވަނީ އިޤްތިޞާދީ ކޮމިޓީއަށް އެއީ ސަބް ކޮމިޓީއެއްގެ ގޮތުގައި ބަލާފައި. އެހެންވީމާ، އެ ކޮމިޓީގެ މަސައްކަތް ނިންމާފައި ރިޕޯޓު އަންނާނީ މުޅި މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީއަށް. އަދިސް މި ކޮމިޓީން ފާސްކޮށްފައި މަޖިލީހުގެ ޖަލްސާއަކަށް ދާނީ. (ވަގުތުކޮޅަކަށް ކަށު) އާދެ! އިތުރު އެއްވެސް ބާރުތަކެއް މި ބިލުގެ ބަހުސްގައި ވެސް ބައިވެރިވެވަޑައިގެންނެވުމަކަށް އެދިވަޑައިގެންފައެއް ނުވޭ. ދެން އާންމުގޮތެއްގައި މުޅި މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީގައި އޮންނަ އުސޫލަކީ ސަބް ކޮމިޓީއަކަށް ބިލެއް ފޮނުވައިލުމާ އެ ސަބް ކޮމިޓީން ދިރާސާކޮށް ނިންމާފައި ރިޕޯޓު އަންނާނީ މުޅި މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީއަށް. އެ ކަން އަޅުގަނޑު ހިތަން ރައްޔިތުންގެ މަޖިލީހުގެ އިއްޒަތްތެރި ހުރިހާ މެންބަރުންނަށް ވެސް އެނގިވަޑައިގެންނެވޭނެ. އެހެންވީމާ، ވޯޓު ރަނގަޅަށް ޖައްސަވައިދެއްވުމަށް އިދާރީ ޗާޓުގައި އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން. (ވަގުތުކޮޅަކަށް ކަށު) މިހާރު އަޅުގަނޑު ދަންނަވަން މި އުޅެނީ އިސްކޮޅު. ހުރިހާ ބޭފުޅުން ވޯޓު ކާޑުކޮޅަށް ޓެސްޓުކުރައްވާ! މަޖިލީހުގެ ގަވާއިދުން މެންބަރުން ވޯޓު ހަމަ ވަރަށް ފަރިތަވާން ކަމަށް އަޅުގަނޑު ގަބޫލުކުރަނީ. ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން ވިލިމާލެ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު ޙަސަން ވަޙީދު ހުށަހެޅުއްވާފައިވާ ގާނޫނު ނަންބަރު 25/2019 (އާމްދަނީން ޓެކްސް ނެގުމުގެ ޤާނޫނު)އަށް އިޞްލާޙުގެނައުމުގެ ބިލު ދިރާސާކޮށްފައިވާ އިޤްތިޞާދީ ކޮމިޓީއަށް ފޮނުވުމަށް އިނގުރައިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ފަޒާ ހުށަހަޅުއްވައި، ބާރަށު ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝުޖާއު ތާއީދުކުރައްވާފައިވާ ހުށަހެޅުން ދެން އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ފެނިވަޑައިގެންނަވާ ގޮތަކަށް ވޯޓުދެއްވުން އެދެން.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހުށަހެޅުއްވި މެންބަރު: އިސްދޫކަލައިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ފަލާހް

ތާއީދުކުރެއްވި މެންބަރު: ބަރަށު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝަފީޤު

މަޖިލީހުގެ ޖުމްލަ މެންބަރުންގެ އަދަދު:	93
ހާޒިރުވެ ތިބި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	50
ފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	47
ނުފެންނަ ކަމަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	00
ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުދޭން ބޭނުންނުވާ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	00
ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	47
ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު:	24
ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:	ފާސް

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ދެންމެ ނެގުނު ވޯޓުގެ ނަތީޖާ. ކޮމިޓީގެ ޖުމްލަ މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 93. ހާޒިރުވެ ތިބި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 50. ފެންނަނަކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 47. ނުފެންނަނަކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރަކު ނެތް. ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުދޭން ބޭނުންނުވާ ކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރަކު ވެސް ނެތް. ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 47. ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު؛ 24. އެހެންކަމުން، އިޤްތިޞާދީ ކޮމިޓީއަށް މި ބިލު ފޮނުވިއްޖެ ކަމުގައި ދަންނަވަން.

ރިޔާސަތުން ވާހަކަދެއްކެވުން:

ސަރުކާރުގެ ފަރާތުން ހޯރަފުށި ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމްދީދީ ހުށަހަޅުއްވާފައިވާ ގާނޫނު ނަންބަރު 10/2011 (މުދަލާއި ޚިދުމަތުގެ އަގުން ޓެކްސް ނެގުމުގެ ގާނޫނު)އަށް އިސްލާހު ގެނައުމުގެ ބިލު ދިރާސާކުރުމަށް އިޤްތިޞާދީ ކޮމިޓީއަށް ފޮނުވުމަށް އިސްދޫކަލައިދޫ ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ފަލާހް ހުށަހެޅުއްވި، ބަރަށު

ދާއިރާގެ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝުޖާޢު ތާއީދުކުރެއްވި ހުށަހެޅުން ފާސްކުރެއްވީ މުޅި އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންނަށް ފެނިވަޑައިގަންނަވާ ގޮތަކަށް ވޯޓުދެއްވުން އެދެން.

[ވޯޓުދެއްވުން]

ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:

ހުށަހެޅުއްވި މެންބަރު:	އިސްދޫކަޅައިދޫ ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ފަލާޙް
ތާއީދުކުރެއްވި މެންބަރު:	ބާރަށު ދާއިރާގެ މެންބަރު އިބްރާހީމް ޝުޖާޢު

މަޖިލީހުގެ ޖުމުލަ މެންބަރުންގެ އަދަދު:	93
ހާޟިރުވެ ތިބި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	50
ފެންނަ ގޮތަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	47
ނުފެންނަ ގޮތަށް ވޯޓުދިން މެންބަރުންގެ އަދަދު:	00
ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުދޭން ބޭނުންނުވާ ގޮތަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	00
ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު:	47
ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު:	24
ވޯޓުގެ ނަތީޖާ:	ފާސް

ރިޔާސަތުން ފާހަގަކުރެއްވުން:

ދެންމެ ނެގުނު ވޯޓުގެ ނަތީޖާ. ކޮމިޓީގެ ޖުމުލަ މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 93. ހާޟިރުވެ ތިބި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 50. ފެންނަކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 47. ނުފެންނަކަމަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރަކު ނެތް. ވަކި ގޮތަކަށް ވޯޓުދޭން ބޭނުންނުވާ ގޮތަށް ވޯޓުދެއްވި މެންބަރަކު ވެސް ނެތް. ވޯޓުގައި ބައިވެރިވި މެންބަރުންގެ އަދަދު؛ 47. ފާސްވުމަށް ބޭނުންވާ އަދަދު؛ 24. އެހެންކަމުން، މި ބިލު ވެސް އިއްތިފާޤުން ކޮމިޓީއިން ފާސްވެއްޖެ ކަމުގައި ދަންނަވަން. އަދި މި ދެ ބިލުގެ މަސައްކަތް އިއްތިފާޤުން ކޮމިޓީން ނިންމަވައި މި މަޖިލީހަށް، މުޅި މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީއަށް ރިޕޯޓް ލިބުމާ އެކީގައި މުޅި މަޖިލީހުގެ ކޮމިޓީ ބާއްވާން ވަރަކަ އިއްޒަތްތެރި މެންބަރުންގެ ސަމާލުކަމަށް ޝުކުރު ދަންނަވަމުން، މިހާ ހިސާބުން ކޮމިޓީގެ، މިއަދުގެ ކޮމިޓީއަށް އެޖެންޑާކުރެވުނު މަސައްކަތް ނިމުނީ. އެހެންވީމާ، މިހާ ހިސާބުން އަޅުގަނޑު

ކޮމިޓީގެ މަސައްކަތް ނިންމައިލާފައި ކޮމިޓީ ނިންމައިލާނަން. ކޮމިޓީގެ މަސައްކަތުގައި ތިޔަ ބޭފުޅުން ދެއްވި އެހީތެރިކަމާއި އެއްބާރުލުމަށް ވަރަށް ބޮޑަށް ޝުކުރުއަދާ. މިއާ ހިސާބުން ކޮމިޓީ ނިމުނީ.